

ב"ה

התקשרות

קונטרס שבועי לאנ"ש חסידי חב"ד לחיזוק ההתקשרות
לכ"ק אדמו"ר רבי מנחם מענדל בהרה"ק רלו"י מליובאוויטש
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע

שיחות • אגרות • פניני חסידות לפה"ש • הלכות, מנהגים וטעמיהם • ניצוצות • זמנים

תתקיב

ערב שבת קודש
פרשת שמות
י"ח בטבת ה'תשע"ב

יוצא לאור עלידי
מכון ליובאוויטש שעליד
צעירי אגודת חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

מורה שיעור ללימוד היומי ברמב"ם

י"ח בטבת ה'תשע"ב - כ"ה בטבת ה'תשע"ב

יום	יום בחודש	ג' פרקים ליום	פרק א' ליום	ספר המצוות
ו'	י"ח בטבת	הלי שכירות פרק ז-ט.	הלי עדות פרק ו.	מ"ע רא.
ש"ק	י"ט בטבת	פרק י-יב.	פרק ז.	מל"ת רסז. רסח.
א'	כ' בטבת	פרק יג. הלי שאלה ופקדון.. בפרקים אלו. פרק א-ב.	פרק ח.	מל"ת ריט. מ"ע רמד.
ב'	כ"א בטבת	פרק ג-ה.	פרק ט.	מ"ע רמד.
ג'	כ"ב בטבת	פרק ו-ח.	פרק י.	מ"ע רמב.
ד'	כ"ג בטבת	הלי מלוה ולוה.. בפרקים אלו. פרק א-ג.	פרק יא.	מ"ע קצז. מל"ת רלד.
ה'	כ"ד בטבת	פרק ד-ו.	פרק יב.	מ"ע קמב.
ו'	כ"ה בטבת	פרק ז-ט.	פרק יג.	מל"ת רלט.

זמני השבוע*

תאריך	עלות השחר**		זמן ציצית ותפילין	זריחת החמה	זמן ק"ש	חצות היום והלילה	מנחה גדולה	שקיעת החמה***	צאת הכוכבים
	120 ד'	72 ד' לפני הזריחה							
ו', י"ח בטבת	4:38	5:26	5:48	6:50	9:14	11:49	12:19	4:56.2	5:22
ש"ק, י"ט בטבת	4:38	5:26	5:48	6:50	9:14	11:50	12:20	4:57.1	5:23
א', כ' בטבת	4:38	5:26	5:48	6:50	9:14	11:50	12:20	4:58.0	5:24
ב', כ"א בטבת	4:38	5:26	5:48	6:50	9:14	11:51	12:21	4:58.8	5:25
ג', כ"ב בטבת	4:38	5:26	5:48	6:49	9:14	11:51	12:21	4:59.7	5:26
ד', כ"ג בטבת	4:38	5:26	5:48	6:49	9:14	11:51	12:21	5:00.6	5:27
ה', כ"ד בטבת	4:38	5:25	5:47	6:49	9:14	11:52	12:22	5:01.6	5:28
ו', כ"ה בטבת	4:38	5:25	5:47	6:49	9:14	11:52	12:22	5:02.5	5:28

* הזמנים מתייחסים לאזור המרכז. באזור ההרים והעמקים יש שינויים שעשויים להגיע למספר דקות.
 ** לגבי זמן עלות השחר הנהוג בחב"ד קיימות שלוש דעות. הבאנו את הזמנים לפי הדעה המוקדמת ביותר והמאוחרת ביותר, וראוי להחמיר לפי העניין.
 *** זמני השקיעה כאן הם לפי השקיעה הנראית. אולם אדה"ז בסידורו ('סדר הכנסת שבת') מכיר בשקיעה האמיתית, המאוחרת ממנה "בכמו ארבע מינוטין" (לשון אדה"ז שם. שיעור התלוי במיקום ובעונות השנה).

זמני הדלקת הנרות וצאת השבת

פרשת	ירושלים		תל-אביב		חיפה		באר-שבע	
	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ	צה"ש	דה"נ
שמות	5:36	4:20	5:37	4:34	5:35	4:24	5:38	4:39
וארא	5:42	4:26	5:43	4:40	5:41	4:30	5:45	4:45

עורך ראשי: מנחם מענדל ברוד • **עורך:** נחמיה קפלון • **הגהה:** יוסף יצחק אולידורט

מו"ל: מכון ליובאוויטש שעליד צעירי-אגודת-חב"ד באה"ק ת"ו - המרכז

יור"ר: הרב יוסף יצחק הכהן אהרונוב

כתובת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840, טל' 03-9607588, פקס: 03-9606169

www.chabad.org.il דואר אלקטרוני: chabad@chabad.org.il ISSN 0793-7474 אינטרנט:

מעלתו המיוחדת של אדמו"ר הזקן

מה למדים מדיניו המיוחדים של מעיין, שלכן נאמר לבעש"ט – "יפוצו מעינותיך חוצה"? • במעיין אין המים מציאות לעצמם אלא חלק ממנו – להורות שעל־ידי בחינת הביטול, ניתן למלא את השליחות גם ב"חוצה" ללא חשש • בזה היה חידושו של אדמו"ר הזקן – בדוגמת המעיין שנובע גם מחוצה לו – שאת ענייניו הנעלים ביותר הכניס בהבנה והשגה בתורת חב"ד • משיחת כ"ק אדמו"ר נשיא דורנו

הכלים) ובין מי המעיין הנמצאים במקור המעיין, אלא כל נקודה, כל טיפה, היא מציאות אחת עם כל הנקודות וכל הטפות, הנקראת בשם "מעין".

ג. [...] יש לבאר גם קאסלקא־דעתך בנוגע למעיין:

מי מעיין שנפסקו ממקום חיבורו, ושוב אינם זוחלין, אלא נקווים ועומדים – פשיטא לכל הדעות שמהרים באשבורן. אבל כאשר המים נמצאים בתוך המעיין – יש קאסלקא־דעתך בתוספות⁴ שמהרים דווקא בזוחלין ולא באשבורן.

ולכאורה אין זה מובן כלל: אם כאשר נפסקו המים ממקום חיבורם מטהרים באשבורן – איך יתכן שבהיותם במקום חיבורן, שאז היתוסף בהם עניין נעלה, יפסלו מלטהר באשבורן, ולא יטהרו אלא בזוחלין!?

וההסברה בזה – שבהיות המעיין כמו שהוא, הרי כל העניינים שבו הם חלק ממצאות בפני עצמו שנקראת "מעין", ולכן חל עליהם כל הגדרים של מעיין, שאחד מהם הוא שמהר בזוחלין; מה שאין

א. על־פי הלשון במכתבו של הבעל שם טוב – נקבע הלשון הרגיל (בכמה מקומות בשיחות ואפילו במאמרים) בנוגע לתורת החסידות – לשון הכתוב¹ "יפוצו מעינותיך חוצה".

וכיון שלשון זה הוא מענה משיח מלכא לבעל שם טוב, הרי זה בודאי בדיוק, היינו, שחלק זה שבתורה בפרט נקרא בשם "מעין", כדלקמן².

ב. מהעניינים העיקריים ב"מעין" – שכל זמן שהמים נמצאים בתוך המעיין (מחוכרים עמו), נקראים הם "מים חיים"³, ולא עוד אלא שיש לומר שאינם מציאות בפני עצמם, אלא הם מציאות המעיין עצמו.

ועל־פי זה יובן הטעם שמעיין מטהר בכל שהוא (אף שבשאר אופני טהרה צריך להיות שיעור דווקא)³ – כי, מי המעיין (בהיותם בתוך המעיין) אינם מציאות בפני עצמם, שנוכל לחלק בינם (בין מי המעיין שבהם טובל האדם או מטביל

(1) משלי ה, טז.

(2) כל הבא לקמן – נדפס בקיצור בלקו"ש ח"ד ע' 1119-20 הערות 34-36.

(3) מקוואות רפ"ה. רמב"ם הל' מקוואות פ"ט ה"ח.

(4) ד"ה שמא – בכורות נה, ב. וראה אגרות קודש כ"ק אדמו"ר ח"י"ב ע' שמ.

– הרי זה רק בנוגע ל"דברי תורה" כשלעצמם, מה שאין כן בנוגע לאדם הלומד, שאצלו נעשה באופן הפכי, וכדיוק לשון הגמרא "נעשית לו כו"¹⁴, ובנגלה דתורה צריך להיות שיעור דווקא (לא רק כל שהוא) – שנוגע ההוספה והריבוי בכמות, עד כמה שאפשר לנשמתו להשיג, אלא שהלימוד צריך להיות מיוסד על כללי התורה, ובהקדמת יראת שמים, כדאיתא בגמרא¹⁵ "כל אדם שיש בו תורה ואין בו יראת שמים דומה לגזבר שמסרו לו מפתחות הפנימיות ומפתחות החיצונות לא מסרו לו, בהי עאל", "חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד" (שהתורה אינה אלא שער ליכנס בה ליראת שמים, לכך צריך שתקדים לו יראת שמים¹⁶), ואז "חכמתו מתקיימת"¹⁷, והולך הוא ב"דרכי ה'" שעליהם נאמר¹⁸ "צדיקים ילכו בם".

ה. וזהו הדיוק במאמר "יפוצו מעינותיך חוצה": כיון שפנימיות התורה היא בדוגמת מעיין שהמים שבו אינם מציאות בפני עצמם, ודוגמתו באדם הלומד שעומד בביטול – אין לו לחשוש מהיציאה בחוץ, שבודאי לא תזיק לו, כיון שבכל מקום בואו ממלא את שליחותו – להביא את דבר הוי', תורת ה', במקום וזמן זה, ולהאירו ב"תורה אור"¹⁹, ועד לה"מאור שבתורה", שמחזיר למוטב²⁰ גם את מי שנמצא ב"חוצה", מחוץ למחנה ישראל, רחמנא ליציל.

וזהו ההכנה לביאת המשיח – כי, בימות המשיח כתיב²¹ "אז אהפוך אל עמים שפה ברורה גו' לעבדו שכם אחד", גם בנוגע לכל העמים, ולכן ההקדמה לזה היא התפשטות לימוד פנימיות התורה בין כל בני-ישראל (על-פי פעולת הקירוב, "כמים הפנים לפנים גו'" (כנ"ל...)), עד שאחד מהם

כן לאחר שנתלשו ממקום חיבורם, יש להם דין של מים חיים שנתלשו, ואז חלים עליהם גדרים אחרים שאינם במעיין.

ד. [...] ויש לומר, שזהו גם החילוק בתורה – "אין מים אלא תורה"⁵ – בין נגלה דתורה לפנימיות התורה:

בנגלה דתורה – עיקר הכוונה היא (כמו שכתוב בזהר⁶) "לאפשא לה", להוסיף ולהרבות בתורה, היינו, שעלידי הלימוד באופן של שקלא-וטריא, מיוסד על כללי התורה, הרי הוא מחדש בתורה⁷, כפי יכולת השגתו ושוורש נשמתו⁸.

מה שאין כן בפנימיות התורה – העיקר הוא חזרת ושמירת דברי הרב (כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר בזהר⁹), ולא לחדש חידושים, אלא שבדברי הרב גופא צריכה להיות שקלא-וטריא כדי להבינם על בוריים ולעומקם¹⁰.

ונמצא, שפנימיות התורה היא בדוגמת המעיין, שכאשר המים נמצאים בתוך המעיין אינם מציאות בפני עצמם, כי אם המעיין עצמו, ומטהר בכל שהוא, היינו, שאינו צריך להוסיף ולחדש דבר, כי אם, לקחת את ה"כל שהוא" לעמקו ולאמיתתו, על-ידי היגיעה בו;

ונגלה דתורה היא בדוגמת מעיין שהפסיקוהו ממקום חיבורו – שהרי נגלה דתורה נתלבשה בענייני עולם הזה, ועד לטענות של שקר, כמו "שנים אוהזין בטלית זה אומר כולה שלי וזה אומר כולה שלי"¹¹,

ועד שמצינו בגמרא¹² שהלימוד יכול להיות בב' אופנים: "זכה, נעשית לו סם חיים", אבל אם "לא זכה", רחמנא ליציל, "נעשית לו כו" באופן הפכי. ואף ש"דברי תורה אינן מקבלין טומאה"¹³

14 ראה גם תורת מנחם: התוועדיות חי"א ריש ע' 92.
15 שבת לא, סע"א ואילך.
16 פרש"י יומא שם.
17 אבות פ"ג מ"ט.
18 הושע בסופו.
19 משלי ו, כג.
20 ראה פתיחתא דאיכ"ר ב ובפי' יפה ענף שם. ירושלמי חגיגה פ"א ה"ז ובפי' קה"ע שם. המשך תער"ב ח"ג ע' א' שכב. סה"מ תרפ"ט ע' 176. וש"נ.
21 צפני' ג. ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

5 ב"ק יז, א. וש"נ.
6 ח"א יב, ב. הובא בתו"א מקץ לט, ד.
7 ראה הל' ת"ת לאדה"ז פ"ב ה"ב. וש"נ.
8 ראה שם פ"א ה"ד. תניא פ"ד.
9 ראה סה"מ תש"ח ע' 296. סה"ש תש"ח ע' 263.
10 ראה ספר "שערי לימוד החסידות" (קה"ת, תשנ"ד) פ"ד ס"ג, ובהנעתק ונסמן שם.
11 ריש מס' ב"מ.
12 יומא עב, ב.
13 ברכות כב, א. וש"נ.

או המעיין, היינו, לא רק בשעה שעוסק בתורה, שאז טובל הוא במי הדעת, אלא גם בצאתו לעולם לעבוד עבודתו ("ויעקב הלך לדרכו"²⁵) במילוי שליחותו של הקב"ה, וכאשר רואים שגם אז חדור הוא בפנימיות התורה ורזין דאורייתא, הרי זה סימן שאכן טבל ונטהר.

ועוד תנאי בזה - שלא יהיה כלי המעכב התפשטות המים חיים, אלא ממנו והלאה ילכו

לא נותר, שלא יישאר אפילו יהודי אחד שאינו לומד תורת החסידות, ועל-ידי זה פועלים ביאת המשיח, שישלים את העבודה ויפעל שאפילו כל העמים יכריזו "ה' אחד ושמו אחד"²².

* * *

1. עניין נוסף בדיני מעיין - שזהו התואר הניתן

התפשטות לימוד פנימיות התורה בין כל בני ישראל... עד שאחד מהם לא נותר, שלא יישאר אפילו יהודי אחד שאינו לומד תורת החסידות, ועל-ידי זה פועלים ביאת המשיח

ויתפשטו המים חיים המחוברים במקורם - גם במקום החוצה [...].

* * *

ח. [...] על-פי האמור לעיל שחיבור המעיין למקורו צריך להיות לא רק לפני מקום הטבילה, אלא גם לאחר מקום הטבילה - יש לבאר מעלה מיוחדת שמצינו אצל אדמו"ר הזקן לגבי קודמיו: ובהקדם שכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע (אביו של כ"ק מו"ח אדמו"ר) סיפר²⁶ פתגם הצמח-צדק ("פוסק" לא רק בתורת החסידות, אלא גם על-ידי שו"ת בנגלה דתורה) אודות אדמו"ר הזקן: שאילו היה בזמן האמוראים היה אמורא, אילו היה בזמן התנאים היה תנא, (וסיים:) ועוד יותר מזה, ופירש כ"ק אדמו"ר נשמתו-עדן שהכוונה היא לדורות הנביאים!²⁷

והנה, ישנם השואלים: הייתכן לומר תואר כזה בדורותינו אלו? ובכן, מצינו שכעין זה אמרו על רבי יהודה

לפנימיות התורה, תורת החסידות, עוד מזמנו של הבעל שם טוב - שלא זו בלבד שהמים צריכים להיות מחוברים למעיין, אלא עוד זאת, שלקא-סלקא-דעתך של התוספות⁴ צריכים המים להיות זוחלין ויוצאין גם מחוץ למקום הטבילה²³, מה שאין כן אם נפסק המעיין אפילו מחוץ למקום הטבילה, אין לו דין מעיין גם במקום הטבילה. ובהקדמה - שמצינו על דרך זה בנוגע לאדם הטובל במקוה (או במעיין), שאין הטמא נטהר אלא בעלייתו (בצאתו) מן המקוה²⁴. ונוסף לזה צריך להיות כן גם בנוגע למעיין עצמו - שמימיו צריכים להיות זוחלין ויוצאין גם מחוץ למקום הטבילה.

ז. והעניין בזה בעבודת האדם - בנוגע ל"מי הדעת הטהור", "דעה את ה'" (כלשון הרמב"ם בסוף הלכות מקוואות, ובסיום חיבורו), ובפרט בנוגע לפנימיות התורה הנקראת בשם מעיין: כדי לבחון את האדם עצמו אם אכן טבל ונטהר - צריך לבחון את מעמדו ומצבו בצאתו מהמקוה

²² זכר' יד, ט ובפרש"י.

²³ וכדוגמת זוחלין שבמקוה (דפסולין), שהזחילה מה שניידים במקום למקום תוך המקוה, לא חשיב זוחלין (שו"ת הצ"צ יו"ד סי' קמד אות ה' ואילך. רמ"א יו"ד סי' רא סעי' נו"ן).

²⁴ כס"מ בהל' אבות הטומאות ספ"ו.

²⁵ לשון הכתוב - ויצא לב, ב.
²⁶ סה"ש תורת שלום ע' 169 (והוא נוסחא אחרת מהמובא בלקו"ד ח"ד תרסב, רע"א (סה"ש תרפ"ז ע' 230)).
²⁷ ראה גם תורת מנחם - התועדויות ח"ב ס"ע 107 ואילך.

ישראל – הרי זה רק בנוגע לעשייה בפועל, אבל טעמי ההוראות, ובחינת הנבואה שלו, נשארו בעולם.

והיינו, שמקיימים אמנם הוראות אלו כיון שיודעים שמקורם בדברי ר' יהודה החסיד, אבל, קיומם הוא באופן של "חוקה חקקתי גזירה גזרת"³¹, ללא הבנה והשגה במוח שבראש – והרי הבנה והשגה הוא עיקר עניין התורה, כפסק־דין³²

החסיד. אלא שעניין זה הובא ב"ספר מעשיות"²⁸, שלא ידוע עד כמה היה מחברו בריסמכא. אך יתירה מזה מצינו בדברי רז"ל במדרש רבה²⁹ – ש"אין דור שאין בו כאברהם כו' כמשה".

מהו אפוא החידוש בתואר שבפתגם הצמח צדק הנ"ל?!

ויש לומר, שהחילוק הוא – אם מעלה זו היא רק במקום שהוא נמצא, או שזהו עניין היוצא

אדמו"ר הזקן תבע ודרש שתהיה הבנה והשגה גם בעניינים היותר נעלים שבתורת החסידות, אלא שצריכים לקשר את הלימוד עם מעשה בפועל

בנוגע ללימוד תורה שבעל פה שאם אינו מבין מה שלומד אינו יוצא ידי־חובת לימוד התורה, ואינו יכול לברך ברכת התורה. – בנוגע למעשה המצוות, חייב לברך ברכת המצוה גם אם אינו יודע פרטי דיני המצוה וכוונת המצוה, אבל בנוגע ללימוד תורה שבעל־פה, בהכרח שהלימוד יהיה בהבנה והשגה (לכל הפחות מקצת דמקצת), ורק אז יכול לברך ברכת התורה: "נותן התורה" – לשון הוזהר³³, "מה להלן כו' אף כאן כו"³⁴, כנתינתה מסיני!

וזהו החידוש של אדמו"ר הזקן בהוראותיו ותורת החסידות שלו, ובפרט לאחר המאסר והחופש דפטרבורג – שהלביש את כל הבחינות שלו (גם הנעלות ביותר) בתורת חסידות חב"ד ובהשגה, ועל־ידי לימוד תורת החסידות "לוקחים" כל בחינות אלו³⁵.

והעניין בזה – שלימוד התורה בכלל צריך

וזחל גם מחוץ הימנו, כתכונת המעיין, ובוזה הוא החידוש של אדמו"ר הזקן, כדלקמן.

ט. וביאור העניין:

בנוגע לבחינת האבות ומשה שישנם בכל דור – הרי זה באופן שאותם אנשים עצמם נמצאים בממדיגתם היותר נעלית (כאברהם כו' כמשה), אבל לגבי הדור הרי זה עניין בלתי ידוע.

כלומר: ישנה אמנם הפעולה שלהם, שבזכותם העולם קיים וכו', אבל אין כאן הבנה והשגה, לא בממדיגתם ולא בענייניהם.

ובסגנון דלעיל – שהם עצמם נמצאים במעמד ומצב של חיבור עם המקור, שלכן הרי הם "כאברהם כו' כמשה", אבל אין זה באופן של יציאה וזחילה חוץ מהם, אלא באופן שמהם ולהלן נפסק העניין. ועל דרך מאמר רז"ל³⁰ "מיום שחרב ביהמ"ק בטל כו' משמת כו' בטל כו'".

זאת ועוד: גם אותם צדיקים שנשארו מהם כמה הוראות פסקי דינים ומנהגים, וכמו בר' יהודה החסיד, שכמה וכמה מהוראותיו נתקבלו בתפוצות

(31) לשון חז"ל – תנחומא חוקת ג. במדב"ר רפי"ט.

(32) הל' ת"ת לאדה"ז ספ"ב. וש"נ.

(33) של"ה כה, א. לקו"ת תזריע כג, א. ובכ"מ.

(34) ברכות כב, א. וראה תו"א יתרו סז, ב. ובכ"מ.

(35) ומ"ש בסיום הפתגם (בלקו"ד שם) שכיון שהדור לא הוי כדאי לכן הוי זה בעולם – י"ל הכוונה שאין העניינים כמו שהם בהפשטה, כ"א שנתלכשו בתורת החסידות.

(28) הועתק בספר חסידים הראשונים – וואיטצן, תרע"ז. וב"תולדות ר"י החסיד" שנדפסו בריש "ספר חסידים השלם".

(29) ב"ר פנ"ו, ז.

(30) משנה סוף סוטה.

התורה (מן הקל אל הכבד), בהבנה והשגה של שכל נפש האלוקית, שיסביר גם לשכל האנושי של האדם הלומד, שעלידי זה מתקשר ומתחבר האדם - שהיה עד עתה ב"חוצה" - עם מקור ה"דברי אלקים חיים", שהוא הקב"ה, כמו שכתוב³⁶ "ואתם הדבקים בה' אלקיכם חיים גו",

ועלידי זה נמשכת החיות (לא רק בלימוד החסידות, אלא) גם בלימוד הנגלה, ועד שנמשכת החיות גם במחשבה דיבור ומעשה של כל היום כולו - שרואים שמתהלך איש חי, כיון שהוא מקושר עם מקור החיות, הקב"ה, שהכניס את עצמותו בעולם עלידי תורתנו תורת חיים, שילמדוה בעולם הזה הגשמי, ויאירו אותו עם האור והמאור שבתורה.

(קטעים מהתוועדות י"ט כסלו ה'תשט"ו,
תורת מנחם כרך יג עמ' 132-140)

להיות אמנם בדרך הקדמת נעשה לנשמע, היינו, שהלימוד הוא בגלל שזוהי תורתו של הקב"ה, אבל לאחרי הקדמה זו, עוזרו הקב"ה ומצליחו שיהיה גם ה"נשמע" - מלשון "כי שומע עבדך"³⁶ - שהוא עניין ההבנה וההשגה, אלא שבשביל זה צריך להיות עניין של יגיעה, "יגיעת ומצאת"³⁷, שמבין גם בשכלו.

ובנוגע לפנימיות התורה, ואפילו בתורת החסידות עצמה - היכן היתה הזכות וההצלחה ללמוד בהבנה והשגה ואריכות ההסבר - הרי זה התחיל אצל אדמו"ר הזקן, שתבע ודרש שתהיה הבנה והשגה גם בעניינים היותר נעלים שבתורת החסידות, אלא שציוה שצריכים לקשר את הלימוד עם מעשה בפועל, שזהו עניין ה"בכך", ובכל אופן, יש צורך גם בהבנה והשגה.

וזהו יתרון המעלה שבמעייין, שה"מים חיים" זוחלים ויוצאים גם מחוץ הימנו - שגם ב"חוצה" ויכולו ללמוד ולהבין את העניינים של פנימיות

36) שמואליא ג, יו"ד.

37) מגילה ו, רע"ב.

38) ואתחנן ד, ד. וראה אבות דר"נ ספל"ד.

מינוי ל'התקשרות'

אפשר לקבל את גיליון 'התקשרות'

ישירות הביתה באמצעות הדואר

מינוי לשנה: 177 ש"ח (ב-4 תשלומים)

מינוי לחצי שנה: 88 ש"ח (ב-2 תשלומים)

את השם, הכתובת והתשלום יש להעביר לפי הכתובת:

'התקשרות', מחלקת המנויים, ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840.

כמו-כן אפשר להירשם בטלפון ולשלם בכרטיס אשראי, בטל' 072-2770130

הרמב"ם פעל 'גאולה' במצרים

כבר בימי הגלות נרגשת התכלית

"מזכירין יציאת מצרים בלילות" מורה שאמיתית העניין ד"הבאים מצרימה", הירידה בחושך הגלות ("לילות") היא – "גאולת ישראל" ("יציאת מצרים"), עד – "להביא לימות המשיח" (העניין האמיתי דיציאת מצרים). כנ"ל, ולכן "על שם גאולת ישראל נזכרו כאן" – כי הכוונה היא שבמצב ד"הבאים מצרימה", במצרים וגבולים, יפעלו ויגלו איך שזהו (לא רק בשביל הגאולה, אלא שזה גופא) "על שם" גאולת ישראל", עד (על שם) הגאולה האמיתית והשלימה.

...ומזה מובנת גם ההוראה לבניישראל מהמדרש: יש לדעת, שאפילו בגלות, הרי נוסף לזה שבניישראל נשארים קיימים בתכלית השלימות כמובן ופשוט . . עומדים במצב (לא רק שמוביל לגאולה, אלא יתירה מזה – מצב של) "גאולת ישראל" עד – "כל ימי חיך להביא לימות המשיח".

אצל כל אחד יקויים "להביא לימות המשיח"

על-פי זה אפשר להבין השייכות דפ' שמות לכ"ף טבת, יום ההילולא דהרמב"ם, שחל לעולם בסמיכות לפרשת שמות, וקביעותו בשנה זו – בערב שבת פרשת שמות.

...אצל הרמב"ם רואים בגלוי איך שבהיותו במצב ד"הבאים מצרימה" פעל שם (באופן השייך בזמנו) את העניין ד"גאולת ישראל", הן גאולה רוחנית בערך לחושך הגלות שהיה אז (בדוגמת יציאת מצרים גם במצב ד"לילות"), והן כוח והכנה לגאולה שלימה כפשוטה ("להביא לימות המשיח"), וכמרומו גם בשם "רמב"ם" ראשי תיבות "רבות מופתי בארץ מצרים"...

[.] ועל-פי זה מובן החידוש דה"אכילה" בשבת פרשת שמות בשנה זו – כיוון שבאה על-ידי העבודה וטירחא בערב שבת זו, כל מעשיו ותורתו ועבודתו שהכין הרמב"ם במשך שבעים שנות חייו, העומדים כולם בגלוי באופן ד"פועל ישועות בקרב הארץ" בערב שבת זו; הרי מובן מכך איך זה מוסיף בעבודת שבת זו, העבודה לפעול "גאולת ישראל" במצב ד"הבאים מצרימה" בגלות!

[...] אם כבר בירידה למצרים אלפי שנים לפני זה, נמצא בגלוי "גאולת ישראל" ב"ואלה שמות בניי

ישראל הבאים מצרימה", ואם עבודת בניישראל בכל הזמנים היא להמשיך את הגאולה במצב הגלות, ועל אחת כמה וכמה לאחרי שישנו כבר הריבוי דמעשינו ועבודתינו במשך כל הדורות, כולל – דרבי אליעזר בן עזריה בזמנו, והרמב"ם בזמנו, וכל צדיקי ישראל בכל הדורות, עד בדורות האחרונים – העבודה דרבותינו נשיאינו המיוחסים לבית דוד משבט יהודה, כולל – העבודה דכ"ק מו"ח אדמו"ר במשך שבעים שנה בחיים חיותו בעלמא דין (תר"מ"תש") -

הרי במכל שכן וקל וחומר בדורנו זה ובזמננו זה, לאחרי שסיימו הכל (כנ"ל), ישנה ההבטחה גמורה בתורה, שבטח יהיה "תזכור את יום צאתך מארץ מצרים) כל ימי חיך . . להביא לימות המשיח",

ובפשטות שלא צריך להגיע להפסק חס ושלוש בין "כל ימי חיך" ו"ימות המשיח" (כמו שהיה אצל בניי ישראל בכל הדורות שלפני דורנו זה), אלא "כל ימי חיך" דכל אחד מבניישראל, חייו הגשמיים כנשמה בגוף, כוללים בפשטות (גם) "ימות המשיח" בלי הפסק, מכיוון שהגאולה באה תיכף ומיד ממש ברגע זה ובמקום זה.

(משיחות שבת פרשת שמות תשנ"ב. התוועדות תשנ"ב כרך בעמ 94 ואילך)

הילולת אדמו"ר הזקן: משנת הק"נ - לשנת המאתיים

לפני יובל שנים, בשנת תשכ"ג, עורר הרבי לנצל את שנת המאה וחמישים להסתלקות אדמו"ר הזקן • הצעות לציון השנה - רק בדרך המתאימה לרוח החסידות • חלוקת כל התניא והשולחן-ערוך ללימוד תוכנם בעל-פה בתוך ארבעה חודשים, והוספה בצדקה במספר ק"נ - אלה מקצת ההוראות המיוחדות לשנה המיוחדת • רשימה ראשונה, לקראת כניסתנו לשנת המאתיים להסתלקות אדמו"ר הזקן

לא היו עושים מאומה גם בשנת ה'201!

הרבי המשיך והסביר כי על-פי הידוע בדברי חז"ל במעלת הזכרת זכות אבות האומה - יש לנהוג כן גם בנוגע לאבות החסידות, החל מהבעל-שם-טוב, וכאשר ישנה הזדמנות להזכיר אודות הבעל-שם-טוב, יש לנצל זאת כדי לעורר אודות החידוש שנעשה עליידי התגלותו:

ועוד: רואים במוחש גודל פעולת התגלות תורת החסידות בכללות ענין קיום התורה ומצוותיה. ...ומזה מובן שכאשר נשלם מספר מיוחד של שנים בשייכות לבעש"ט, כמו חמישים שנה, שנקרא "עולם", ובנידון-דידן, מאתיים שנה... יש לנצל זאת כדי לעורר על-דבר ההוספה בעבודה דהפצת המעיינות חוצה, בפועל ממש, שהרי המעשה הוא העיקר, ומתוך שמחה וטוב לבב...

להוציא אל הרחוב

לשיחה זו יש להוסיף דברים חריפים שנאמרו בי"ב תמוז תש"כ (תורת מנחם כרך כח עמ' 211)

תועלת ציון המספר

מתאים לפתוח את רשימתנו בדברים שאמר הרבי בקשר לשנת המאתיים להסתלקות הבעל-שם-טוב, בשבת בראשית תשכ"א (תורת מנחם כרך כט עמ' 141-143), ומהם אפשר ללמוד עד כמה יש לייחד את סימני יובלות השנים באירועים הקשורים עם רבותינו נשיאינו:

בהמשך למדובר לאחרונה כמה פעמים אודות שנת המאתיים להסתלקות הבעל-שם-טוב, ישנם כמה-וכמה ששאלו והקשו מהו הענין והחשיבות בדבר. וכיוון שאי-אפשר להשיב לכל אחד בפרטיות (ומה גם שישנם כאלו שקושייתם היא במחשבה...), יש להשיב על כך ברבים, וזאת למרות העובדה שלשואלים נוגע בעיקר הקושיה, ולא כל-כך התירוץ...

ובהקדמה - שאלו השואלים מהי החשיבות של שנת המאתיים להסתלקות הבעש"ט. שאלה זו מוכיחה שגם במשך כל ה-199 שנים שלפני זה לא עשו מאומה לפרסום תורת הבעש"ט, ומצד עצמם

בעניין ההשתדלות בהפצת המעיינות עד לחוצה יותר ויותר, ובהצלחה:

ולא כמו אותם שוטים שמתעטפים באצטלא של יראת-שמים ואומרים, שכאשר מוציאים את הבעל שם טוב לרחוב, אין הבעל-שם טוב מרוצה מכך, אלא צריכים להשאירו סגור בספר ולהניחו על-גבי מדף גבוה, ומי שעדיין אינו מקיים כל תרי"ג המצוות עם כל דקדוקי סופרים, אסור לו, חס ושלום, לדעת אודות הבעל-שם טוב!...

שיטה כזו היא היפך תורת הבעל-שם טוב (כפי שנתבארה בארוכה על-ידי אדמו"ר הזקן) – שהנהגתו היתה לבוא לאנשים פשוטים שנמצאים במצור ומצוק, ודוקא בשבילם התהלך הבעש"ט ברחובות ובשווקים, ושם נתגלה בכל תוקף עוזו... ופעל לעשות מהם "מצוקי ארץ", צורים גדולים...

זיכרון מיוחד

בהגיע שנת המאה-וחמישים להילולת אדמו"ר הזקן, הנה גם אז בכ"ד טבת תשכ"ג (תורת מנחם כרך לו עמ' 20) התייחס הרבי לאלו השואלים: מהו העניין לעשות עניין מיוחד לזיכרון בקשר עם מלאת שלושה יובלות מההילולא של רבינו הזקן בשנת תקע"ג – והסביר כי יש מענה והוראה בדברי כ"ק אדמו"ר מוהרי"צ בעניין ד' יובלות מיום הולדת הבעל-שם טוב, שכך היתה ההנהגה בדורות שקדמונו, אלא שהיו זמנים שלא גילו זאת, והייתה זו הנהגה ליחידים, ואחר-כך הגיעו הזמנים שנתפרסם הדבר ונעשה הנהגה לרבים. [בהמשך, השווה הרבי עצמו את אירועי ופעולות שנת הק"נ לאירועי ופעולות שנת המאתיים לבעל-שם טוב].

כבוד – לא בכל מחיר

עם זה, כאשר העלה אחד מעסקני אנ"ש רעיון להפיק כול ועליו תמונת רבנו הזקן, שלל זאת הרבי ונימק שאין זה מן הכבוד [השווה לאגרות קודש כרך ח"י עמ' רכו: "כיון שהבולים מתגלגלים סוף סוף וכו' נוסף על העניין הכרחי שמכים על הבול והתמונה... (וראה גם שם כרך כה עמ' עג)].

כך גם כשמו"ר ביקש לטעת יער על-שם רבנו הזקן – שלל זאת הרבי, משום שאין לעניין זה מקור במנהגי ישראל. בין השאר כתב לו הרבי (אגרות-קודש כרך כג עמ' כז):

למה לנו לחזור על פתחי עניים ולמצוא איזו זמורת זר על מנת לנטעה בכרם בית-ישראל. ולכאורה לא מצאתי... עניין דנטיעת יער על שם מישהו לא בדיני ישראל ולא במנהגי ישראל... אבל גם הנ"ל [מקורות שונים בש"ס לעניין הנטיעה ובריבוי] אינו מעין המדובר, נטיעה לשם זיכרון של איש פלוני או מאורע פלוני...

"והרי השנה ק"נ שנה"

הרה"ח ר' שניאור-זלמן הלוי דוכמן היה גבאי ממונה מטעם כולל חב"ד, וגייס כספים למענו. בה' מנחם-אב תשכ"ב (אגרות-קודש כרך כב עמ' רצה:ו) כתב הרבי איגרת מיוחדת לרב דוכמן, ובה עודד את העושים והמעשים למען הכולל וחשיבותו.

כמחצית שנה לאחר-מכן – בא' בטבת תשכ"ג – כתב הרבי לר' זלמן (נשיא וחסיד' עמ' 469): הנוצל [=האם נוצל] המוכן [תב] כדבעי?

והרי השנה ק"ן שנה להסתלקות הילולא של מייסד הכולל – אדמו"ר [הזקן].

אלא שכל נקדים את המאוחר. לראשונה העלה הרבי את העניין על סדר היום כשדיבר על כך בהתוועדות ח"י אלול תשכ"ב (תורת מנחם כרך לד עמ' 250). אז הקדים:

עניין נוסף בח"י אלול שנה זו על כל השנים שלפניה ולאחריה... בהמשך ליום ההולדת של אדמו"ר הזקן בח"י אלול השתא, הנה בכ"ד טבת הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, ימלאו מאה וחמישים שנה להסתלקות אדמו"ר הזקן.

בהמשך אותה התוועדות (שם עמ' 258 ואילך) הכריז הרבי על מבצע:

מאחר שבימים אלו ישנה עליה מיוחדת ("נוכרים ונעשים") – צריכה להיות הוספה מיוחדת בעניין ההתקשרות שהיא על-ידי לימוד התורה [הרבי מזכיר את הפתגם "למוד תורתך ועל-ידיה תהיה מקושר אלי"]; כיוון שתורת אדמו"ר הזקן נחלקת

תרומה לקופה ו'קרן' מיוחדת

למחרת ההתוועדות נערך תוכן מתומצת מדברי הרבי, הוגה על-ידי הרבי ונדפס גם בלקוטי שיחות (כרך ט, עמ' 343 ואילך). תורת מנחם שם עמ' 283-279). הוזכר שם על הקמת 'קרן שניאור', שמטרתה הדפסת ספרי אדמו"ר הזקן והחזקת מוסדות שבהם לומדים את תורתו ומתנהגים ברוחו. וכן, ששיעורי הלימוד והתרומות צריכים להיות "בלי נדר" ובהוספה על אלו הקבועים והרגילים מכבר.

בסיום, נוספו הקטעים הבאים ('תורת מנחם' שם עמ' 283):

על-פי מאמר רז"ל זכין לאדם שלא בפניו, תרמו לקופה הנ"ל היום, על כל אלו שירצו להשתתף בקופה זו. ולזאת, הרוצים בזה – יתרמו גם עבור היום ח"י אלול (וכן אלו שתגיע להם הידיעה באיחור זמן – עבור כל הימים הקודמים).

ועל-ידי קיום כל הנ"ל, יהיה חיזוק ההתקשרות לנשיאנו רבנו הזקן ולנשיאים הבאים לאחריו, ועל-ידי זה – הוספה בהשפעת כל טוב בטוב הנראה והנגלה, בגשמיית וברוחניות, בבני חיי ומוזני רויחי. כאמור, היתה זו ההתחלה ויריית הפתיחה בח"י אלול, ובמשך כל התקופה הבאה, עד לאחר כ"ד טבת תשכ"ד, הזכיר הרבי את העניין בעוד הזדמנויות רבות, ועורר גם את הרבים לעשות כן. בהמשך למדובר בח"י אלול אודות הוספה בלימוד התורה ובנתינת צדקה עד כ"ד טבת – הוסיף הרבי גם ביום שמחת-תורה תשכ"ג (תורת מנחם כרך לה עמ' 177 ואילך) והתבטא, שלעת-עתה ההתעסקות בנושא היתה רק כדי לצאת ידי חובה... אמנם הדפיסו את הדברים ותלו על הקיר... [השווה: 'בטאון חב"ד' גיליון תשכ"כ], ועושים טובה ונותנים כמה פרוטות לצדקה, ולומדים איזה סעיף בשולחן-ערוך...

הרבי ביקש לעורר עוד-פעם אודות חשיבות העניין – לעסוק בכל העניינים האמורים באופן המתאים ושעל-ידי זה יתוסף עילוי אצל עשיריות מאות ואלפים מישראל שגם הם יתעלו בעלייתו של בעל ההילולא, כיון ש"גופא בתר רישא אזיל".

לשני עניינים (שעל שמו נקרא "בעל התניא והשולחן ערוך") – יש לחלק את לימוד התניא והשולחן ערוך (על כל חלקיהם) ולסיימם עד כ"ד טבת, באופן שיהיו בקיאים בתוכן העניינים בעל-פה [הרבי ביקש שכל דבר יילמד לפחות על-ידי שני לומדים כך שבכל מקרה כו' יושלם הלימוד על-ידי השני]; לתלמידי ישיבת "תומכי תמימים" – התמימים – שמהם נדרש "ונפלינו", יערכו חלוקה מיוחדת בפני עצמה; על-ידי זה נעשה לא רק ענין ההתקשרות, אלא גם דביקות והתאחדות. דברים אלו סיים הרבי בתקווה ("זיהי רצון") שהלימוד יהיה כזה שמביא לידי מעשה.

בשיחה נוספת (שם עמ' 162 ואילך) אמר הרבי שההוספה בעניין הצדקה – שייכת גם לנשים.

עוד הבהיר הרבי (שם עמ' 270 ואילך) כי על-פי המבואר באגרת-הקדש בעניין ההבדל בין תלמידי חכמים לבעלי מצוות – יש לחלק זאת באופן כזה שבני הישיבות (וכיוצא בהם) ישתדלו בעיקר בלימוד תורת אדמו"ר הזקן, ואת חלקם בצדקה יצאו ידי-חובתם על-ידי "רוב המעשה" (פעולות רבות של נתינת סכום כסף קטן לצדקה); ואילו בעלי מצוות ירבו יותר בצדקה, ויצאו ידי-חובתם על-ידי הוספה בלימוד התורה בכך שלימוד התורה שלהם ישפיע על כל היום.

באופן ההוספה בצדקה הוסיף הרבי לבאר, כי לפי דעת אדמו"ר הזקן שמעשר כספים אינו מן התורה, אפשר לקחת ממעות מעשר כספים להוספה הנ"ל; אולם על-פי האמור שהנתינה צריכה להיות בשמחה ושלא מתוך דקדוק – מוטב לקחת ממעות חולין.

בסיום ההתוועדות אמר הרבי (שם עמ' 278):

כיון שעל-פי הסדר, ילכו עתה כנראה להתדבר אודות העניינים האמורים לעיל, הנה לכל לראש צריכים לסדר את כל הקשור לנקודות שאודתם דובר, הן בנוגע לחלוקת התניא והשולחן-ערוך, והן בנוגע לעניין הצדקה, ולסדר את החלוקה כאן, וכן למסור את הדברים בכל המקומות, הסמוכים הקרובים והרחוקים – רחוקים במקום וקרובים ברוח, שבזה נכללים כל בני-ישראל, הן במדינה זו והן בשאר מדינות, ולכל לראש – בארצנו הקדושה תבנה ותכונן במהרה בימינו על-ידי משיח צדקנו.

שז"ר משתתף בשיעורי הלימוד

בנר ה' דחנוכה תשכ"ג (אגרות קודש כרך כב עמ' שעו) כותב הרבי למר שז"ר (באותם ימים: יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית):

נעם לי במיוחד לקרוא בסיום מכתבו שמשתתף בחלוקת ספרי רבינו הזקן, גם בתניא וגם בשולחן ערוך, ועל-פי המבואר בכמה מקומות הפסק-דין בכגון זה, אפילו על-פי השקפת "עולמם של המתנגדים", המשתתף הוא כאילו למד וסיים כל הספרים.

הדגשת השנה והפעולות מעוררת שפע

הוראות חדשות ניתוספו לאלו הקיימות, בהתוועדות כ"ד טבת תשכ"ג (תורת מנחם כרך לו עמ' 51-49; 52; 57). הרבי עורר עוד בקשר לשנת הק"נ:

כשם שבמלאת מאתיים שנה להסתלקות הבעל-שם-טוב נתנו צדקה במספר מאתיים – כך בנידון-דין נדרשת נתינה במספר ק"נ; אין לנתינה זו הגבלה בזמן, אבל בכלל נתינת הצדקה צריכה להיות בזריזות; אלו שעיקר ענינם אינו בממון כפשוטו – יתנדבו ק"נ שעות שיהיו קשורים עם לימוד התניא והשולחן-ערוך; כהנ"ל שייך גם לנשים ובנות; הנתינה צריכה להיות ברחבות ולא ב"מספר קטן" כמו גם הק"נ שעות ב"מספר גדול" – כמה פעמים במשך השנה...

כך למשל כתב אז הרבי אל הנהלת צא"ח (אגרות קודש כרך כב עמ' תמד):

לפלא גדול שבהוצאה החדשה של ההגדה שחולקה במבצע לפני חגי-הפסח לא נזכר על-דבר שנת המאה וחמישים.

במבצע ל"ג בעומר להדגיש שנת המאה וחמישים ולהוסיף זה גם באל"ף ב"ת ובשאר הנדפסים שמחלקים.

בי"ד כסלו תשכ"ג ('ימי תמימים' כרך ג' עמ' 179) כותב הרב חודקוב לרב אפרים וולף בדבר הדפסת התניא:

ג) בשער הראשון של התניא – אחרי השורה שנת חמשת... להוסיף השורה:

שנת המאה וחמישים להסתלקות רבנו הזקן...
ה) באשר בהתאם עם שנת המאה וחמישים להסתלקות רבנו הזקן – רצוי שתוגמר ההדפסה עד כ"ד טבת הבא-עלינו-לטובה...

[שתי מהדורות של התניא נדפסו בשנת תשכ"ג – ראה 'תורת חב"ד' (תניא) עמ' 126].

שנת תשכ"ג היתה גם שנת תנופה בתחום ההוצאה-לאור של קה"ת, כפי שפורט בספר "ספר סופר וסיפור" (קה"ת תשע"ב).

רק בראש חודש שבט תשכ"ד (אגרות קודש כרך כג עמ' פו) מציין הרבי את סיום השנה המיוחדת, במלים:

...שזה עתה נסתיימה שנת הק"ן להסתלקותו. ויהי רצון שתורת רבינו הזקן – שאצלו היתה הדגשה מיוחדת שהתורה תהיה הוראה למעשה, עד שתורה ומעשה יהיו חד – תשפיע על כל אחד מאתנו שפע התעוררות בכל ימות השנה.

פרשת שמות

ואלה שמות (א,א)

בשם הפרשה מתבטא תוכן הפרשה, וכאן לכאורה יש ניגוד מוחלט בין שם הפרשה לבין תוכנה: הפרשה מתחילתה ועד סופה עוסקת בעניין השיעבוד והגלות, ואילו 'שמות' מבטא את עניין הגאולה, שהרי "על שם גאולתן נקראו", והגאולה גם היתה "בשביל שלא שינו שמם"? והביאור: השם יש בו דבר והיפוכו. מצד אחד הוא מעלים על עצם האדם ואינו מגלה דבר על מהותו, ומצד שני - השם קשור בעצם הנפש, ועד שהקריאה בשמו של אדם היא דרך להעירו מעלפון. מעין זה מצוי גם בגלות - מצד אחד היא העלם והסתור, והיא אפשרית רק כשהעצם אינו גלוי; ומצד שני, כאשר מגלים את העניין הפנימי בגלות, מביאים את הגאולה, שעניינה גילוי עצמות אין־סוף ברוך־הוא.

(שיחת שבת פרשת שמות תשמ"ו. התוועדות תשמ"ו כרך ב, עמ' 351)

והנה הסנה בער באש והסנה איננו אֶפֶל. ויאמר משה אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה מדוע לא יבער הסנה (ג,ג)

בוער באש: באש של מעלה ובאש של מטה (מדרש רבה)

הסנה - רומז לעם־ישראל.

אש של מעלה - התורה שנמשלה לאש.

אש של מטה - האש הזרה של תאוות עולם־הזה.

משה ראה שה'סנה' (עם־ישראל) בוער גם באש של מעלה וגם באש של מטה: מצד אחד הצדיקים 'בוערים' באהבה עזה כרשפי אש ברצוא לה', ומאיך הרשעים 'נשרפים' בתאוותיהם בענייני העולם הזה. תמה משה על שני האשים: מדוע אין נפשם של הצדיקים יוצאת בכלות־הנפש לבורא, ומצד שני, כיצד נשארים הרשעים ביהדותם, ולא עוד אלא שאף מסוגלים לחזור בתשובה. זוהי שאלת־תמיהתו: "מדוע לא יבער (יכלה) הסנה!?"

התשובה לתמיהה הכפולה: "אסורה נא ואראה את המראה הגדול הזה". התורה נקראת "מראה גדול", מפני שהיא מראה ומגלה את גדלותו של אדון העולמים. ועל־ידי התורה הבין משה את הטעם לאי־כליון הסנה.

התורה שניתנה לישראל, בכוחה להיות עוז לצדיקים, שנפשם לא תכלה ושיגיעו להכרה כי העיקר הוא ה'שוב' ולא ה'רצוא', ובכוחה להיות תושייה לרשעים להצילם שלא יכלו ח"ו, ויוכלו להחליף את האש של מטה באש של מעלה.

(ספר המאמרים תש"ד עמ' 112)

ואמרו לי מזה שמו מזה אומר אליהם (ג,ג)

פעם אחת ביקש הרב המגיד ממזריטש מרבנו הזקן להיות התוקע אצלו בראש־השנה. רבנו הזקן הסכים

לכך, בתנאי שהמגיד ילמדהו את כוונות התקיעות, וכן היה. לאחר שלימדהו גילה רבנו הזקן למגיד שאיננו יודע כלל את מלאכת התקיעה.

אמר לו המגיד: למה רימיתני? ענה רבנו הזקן: הלוא גם משה רבנו עשה כן – בתחילה שאל את הקב"ה "מה שמו", ולאחר שגילה לו הקב"ה את הדבר טען "לא איש דברים אנכי"...

(מפי השמועה)

והנה ידו מצורעת כשלג... והנה שבה כבשרו (ד,ו-ז)

הצרעת מסמלת את הגלות (סיבת הגלות היא הסתלקות אור הקדושה ואף הנגעים באים מחמת הסתלקות אור הקדושה).

הבשר (הבריא) – רומז איפוא לגאולה.

באמצעות האות הזה רמז הקב"ה למשה כי הצרעת (הגלות) תתהפך לבשר (גאולה), ואז יבוא כל בשר להשתחוות לפני ה'.

וכל השינוי הזה – הראה לו הקב"ה – יכול לבוא ברגע אחד!

(אור התורה ויקרא כרך ב' עמ' תקלו)

שלח נא ביד תשלח (ד,יג)

יש מצוות הבאות דווקא שלא ברצון האדם, וכשהן ברצון האדם – אינן מצווה כלל. לדוגמה: מצוות שכחה.

הנשיאות אף היא מסוג המצוות הבאות שלא ברצון, שהרי הרודף אחר הכבוד, הכבוד בורח ממנו. רק מי שאינו רוצה בה, ראוי להיות נשיא.

לכן לאחר שסירב משה לקבל מינוי זה (אף שהיה מדובר במצווה גדולה ונפלאה – להוציא את בני ישראל ממצרים), זכה לנשיאות.

מצוות אלו – הבאות שלא ברצון האדם – נעלות יותר ממצוות סתם. כי ה'אור' הנוצר בעולם עלידי הוא בבחינת 'מתנה' מלמעלה, מאחר שהאדם לא הכין את רצונו כלל לדבר זה; ואילו האור הבא עלידי מצווה רגילה, מאחר שהוא בא בהכנת האדם וברצונו, הוא אור מצומצם לאין ערוך לעומת האור הנמשך מלמעלה בדרך מתנה.

(סדור עם דא"ח דף כ, עמ' ד)

לא ידעתי את ה' (ה,ב)

שם הוי' הוא בחינת אלוקות שלמעלה מהטבע, ושם אלוקים הוא בחינת האלוקות שהצטמצמה והתלבשה בטבע ('אלהים' בגימטרייה 'הטבע'). זהו שאמר פרעה "לא ידעתי את הוי'": עליפי דרך הטבע אין לישראל שום אפשרות לצאת ממצרים; ואילו שם הוי' שלמעלה מהטבע "לא ידעתי" – הוא מנותק ומובדל מדרכי הנהגת הטבע ואינו מתערב בו.

אך לאמיתו של דבר, מאיר שם הוי' למטה כמו שהוא מאיר למעלה, ללא כל שינוי, כי ממנו הכול. ועלידי ידי הניסים והנפלאות של יציאת מצרים הגיע גם פרעה לידיעה ולהכרה בשם הוי', כמו שנאמר (שמות ז) "ידעו מצרים כי אני הוי'".

(תורה אור, פר' שמות, דף נ' עמ' ה)

הלכות ומנהגי חב"ד

שבת קודש פרשת שמות

י"ט בטבת

הפטרה: "הבאים ישר" (ישעיה כז, ו - כח, יג).
כט, ככ"ג)¹.

יום ראשון

כ" בטבת

יום ההילולא של הרמב"ם ז"ל. יום התחזקות בלימוד הרמב"ם היומי².

יום חמישי

כ"ד בטבת

יום ההסתלקות-הילולא של כ"ק רבנו הגדול, רבי שניאור-זלמן מלאדי נבג"מ זיע"א, בשנת תקע"ג, ומנוחתו-כבוד בעיר האדיטש³.

כל אחד ואחת, אנשים נשים וטף, ינצלו 'עת רצון' זו, כדי להוסיף:

א) בלימוד התורה - להוסיף בלימוד תורת הנגלה ותורת הנסתר (תורת החסידות). ללמוד לפחות פרק משניות המתחיל באחת מאותיות שמו

הקדוש; וכן מתורת בעל ההילולא: סעיף בשולחן ערוך שלו במקום שליבו חפץ, וכן פרק מספרו תניא קדישא, וכן עניין בדרושי חסידות שלו, ומה טוב עניין שהוא בעיתו ובזמנו - מתורה-אור לפרשת השבוע⁴.

ב) בעבודת התפילה - בסידורו השווה לכל נפש [כולל גם לימוד מאמרי חסידות שלו בעניין התפילה, החל מהמאמר 'הקול קול יעקב' שנדפס בהקדמת סידורו].

ג) בנתינת צדקה, ומה טוב - לעניין השייך לעבודתו המיוחדת של בעל ההילולא או למוסדות העוסקים בעבודתו ובעבודת רבותינו נשיאינו ממלאי מקומו⁵.

ד) לקיים התוועדות של שמחה [ב'יום הילולא רבא' זה, כפשוטו - שמחה גדולה ביותר, הקשורה ב'הילולא' חתונה דווקא... שזה מבטל מלכתחילה את השאלה אודות התוועדות ביום ההילולא⁶], בה יקבלו עליהם הנאספים החלטות טובות בענייני תורה ומצוות⁷.

פשוט, שאם מאיזו סיבה שתהיה לא נעשה הנ"ל או חלקו בימי [כג"כ טבת], צריך להיות תשלומין והשלמה בימים הסמוכים⁸.

(4) לקוטי שיחות חכ"א עמ' 296.

(5) ג' העניינים - לקוטי שיחות, שם, עמ' 276, סה"ש תשמ"ז ח"א עמ' 270 ו'התוועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 286, מוגה.

(6) ובפרט ע"פ המבואר במכתב שבלקוטי-לוי-יצחק (אגרות קודש, עמ' רמט. רנד) הרמזים בכך ש'הילולא רבא' של אדמוה"ז היתה בחודש טבת - שמה מובן עוד יותר איך שהיא עניין של שמחה - לקוטי שיחות כרך כא עמ' 277-278.

בהתוועדות כ"ד בטבת תשל"ב ('תורת מנחם - התוועדויות' ח"ד עמ' 262) ציווה הרבי לנגן ניגון ד' בבית של אדה"ז, וניגון נייע ז'וריצי כלופצי".

(7) 'התוועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 292.

(8) 'התוועדויות' תשמ"ז ח"ב עמ' 286 הערה 66 - מוגה (ההדגשה במקור).

(1) ספר המנהגים עמ' 32. ולהעיר ממאמר ד"ה קדש ישראל דש"פ שמות תרס"ח (המשך תרס"ו עמ' תקח. במהדורה החדשה עמ' תרע"א) שנאמר על פסוק מהפטרת "דברי ירמיהו" כמנהג הספרדים, וכבר העירו ע"ז במהדורה החדשה. ואולי גם ע"ז נאמר ש'בתורת החסידות מבוארים כמה מנהגים שאינם בנוסח ונוהג חב"ד" (לקוטי שיחות ח"ג עמ' 799 הע' 25).

(2) התוועדויות תשמ"ה ח"ב עמ' 1016.

(3) לוח כולל-חב"ד. ע"ד פרטי מלחמת נפוליאון, בריחת אדמו"ר הזקן מלאדי וההסתלקות בדרך, ראה מכתב אדמו"ר האמצעי ועוד ב'ספר התולדות - רבי שניאור-זלמן, רבנו הזקן הוצאת קה"ת, כפר-חב"ד תשמ"ו, ח"ד עמ' 1025 ואילך, ובקצרה ברשימת הצמח-צדק בס' אגרות קודש, ברוקלין תשמ"מ, עמ' שכא. צילום המצבה בס' ימי חב"ד' ביום זה.

פרסום בעלוני שבת

רבים שואלים אודות פרסום מודעות מסחריות בעלונים היוצאים לאור לקראת שבת ואף מופצים בשבת – אם אין בזה חשש למכשול ו"לפני עוור גו".

א. והנה איסור זה שייך למה שכתב אדמו"ר הזקן בס' שז סעיף כא: "שטרי הדיוטות... וכל כיו"ב מחפצים האסורים לעשות בשבת, אסור לקרותם בשבת משום 'ממצוא חפצך'... ולא אמרו ש'דיבור – אסור, הרהור – מותר', אלא כשאין הדבר ניכר שמהרהר בחפצים האסורים, אבל כאן שניכר לכל שמהרהר בחפצים האסורים הכתובים בשטר, הרי זה בכלל איסור 'ממצוא חפצך', כמו שבכלל זה המטייל בשדהו לראות מה היא צריכה..." עיין שם.

והנה בעלונים שבהם נדחס כל החומר בדף אחד או בדפים בודדים (מה שאין כן בשבועונים וכיו"ב), אין עמוד מיוחד לפרסומות, אלא הן מופיעות על העמוד האחורי של העלון, ואין ניכר אם אדם קורא את "חיים יהודיים" או את הפרסומת, ולכן צריך עיון אם אכן יש איסור בקריאתם. לחילופין, שתי נקודות נוספות לקולא:

ב. באם הפרסומת עוסקת בצורך מצווה, כמו לימודים בדרך היהדות, בחירה בעו"ד דתיים, נסיעות לקברי צדיקים, ואין צריך לומר תמיכה לבעלי תשובה ותרומות לארגוני פעילות, הרי איסור "ממצוא חפצך" לא שייך בדבר מצווה, שהן "חפצי שמים" (שם סעיף כג).

ג. גם אם הפרסומת עוסקת בדבר האסור, כמו קנייה ומכירה בשבת, הרי אם לא כתוב "קנה מוצר פלוני", אלא "אכול מוצר פלוני" – אין איסור בקריאתה. וכן למשל "הסרת משקפיים" (ללא אזכור הניתוח), "מחסני מזון" (ללא ציון קנייה ומכירה מפורש), כי אז "החפצים האסורים" אינם כתובים שם. אמנם לדעת הרה"ג ר' לוי יצחק שי' הלפרין, למרות האמור לעיל, צריך לכתוב הערה בעלונים הללו אודות המודעות, שאין לקרוא אותן בשבת. ואז אין בזה חשש של 'לפני עוור'.

לזכות

אנשי החסד הדגולים

הרה"ח ר' אברהם משה דייטש והרה"ח ר' גבריאל גופין שיחיו

ולע"נ האחים הרה"ח ר' זלמן יודא ור' יוסף יצחק,

בני הרה"ח ר' שלום ישעיהו ע"ה דייטש